

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

צא.

עין משפט נר מצוה

א ב מיי מיע עינ מל
 אשית ה' ג סמג עינ
 מח טועי ארע סימן
 קול ספי' ב:
 ג מיי ש ה' ה טור
 שיע שם ספי' ה:
 ה ד טור שיע שם ספי':
 ז ה טועי שם ספי' יד:
 ו ז מיי שם הלכה ה
 טועי שם ספי' ה:

תוספות ר"ד (המשך)
 אמן בכ"ד. וכוונן שהיתה
 כתובה א' גדולה מחברתה
 ואין בכלל הנכסים שהנתיב
 בידן אלא כדי שתי
 הכתובות שלהן חולקות
 בשוה וירשת אביהן לפי
 הגולגולת כ"א חלקן
 כשאר ירושה דאורייתא
 כדאמר' טעמא לעיל בפי
 ענה דבקים דמיקרא
 וירשה דאורייתא לא תקינו
 רבנן ובטל שם תנאי
 ב"ד. הי' שם יתר על ב'
 כתובות דינר א' דמיקמי
 ביה ירושה דאורייתא אלו
 נוטלין כתובת אמן ואלו
 נוטלין כתובת אמן ואותו
 הדינר או אם יש שם יותר
 חולקין לפי הגולגולת ואם
 אמרו היתומים הי' אנו
 מעלים על נכסי אבינו יתר
 דינר אין שומעין להן אלא
 שמין את הנכסים בכ"ד
 משעה שמת אביהן וכו'
 שיתחלק היתומים בשוה
 כפי גולגולתם. היה שם
 נכסים בראי שראי ליפול
 להם ירושה מאב אביהן
 אחר מות אביהן ועם
 אותה הירושה יהיה שם
 מותר אין בכמוהו דבעי
 שיהא מותר בנכסים בעת
 מות אביהן שהוחק אביהן
 באותו מותר ור"ש סבר
 דאפי' מותר מטלטלי לא
 היו מותר עד שיהא מותר
 דינר במקרקע דכי היכי
 וכתובת ב"ד לא גביא
 ממטלטלי אלא ממקרקע
 אבל ת"ק סבר דבכל מידי
 דמיקמי ירושה דאורייתא
 אפי' מטלטלי היו מותר
 ואין הלי' כר"ש דייחיד
 ורבים הלי' כרבים: ת"ד של
 זו אלף ושל זו' ה' מאות.
 אם יש שם מותר דינר אלו
 נוטלין כתובת אמן ואלו
 נוטלין כתובת אמן ואם
 לא חולקין בשוה (ל' פ')
 אם בשעת מיתת אביהן
 הי' מרובים והי' שם מותר
 דינר קודם ששאוהו ב"ד
 והוחלו ותמנעו ועכשיו
 בשעת גבייתן אין שם
 מותר דינר כבר וכו' יורשים
 הטרובים ליטול כתובת
 אמן. מועטין ונתברו מאי
 פ' אם בשעת מיתת אביהן
 לא היה שם מותר דינר
 וקודם שבאו לגבות ולשום
 ב"ד הוקרו יוש בהן
 מותר מאי ת"ש דנכסי
 ונתברו בר צרצור מועטין
 הדינר אלו לקמי'
 ר"ד א"ל כשם שמרובין

ומר סבר אפי' מטלטלי. פי' ר"ש וקשה לי אם יש שם מותר
 דינר כיון שיש שם מותר דינר מינעו ליה כדפריך בסמוך
 וי"ל דעדיפא מינה פריך: אלא הכא בפחות מדינר קמיפלגי.
 והשתא צעי למימר דלר"ש ודאי סגי בפחות מדינר ותימה א"כ הדרא

קשיא לדוכמיה אם יש שם כיון שיש
 שם מינעו ליה: ורבי תימא איפוך.
 פ"ה וצנייה של זו דקאמר ת"ק אזני
 ראשונה קאי משמע מתוך פירושו
 דל"ג לעיל צאים צנייה של זו לאחר
 מיתת אמן דמשמע צדיח לצני
 שניה קאי אלא גרס צנייה של זו
 לאחר מיתת וקשה דכלל הספרים
 גרסין קאי ליה ועוד אי אזני ראשונה
 קאי מה לו להזכיר לאחר מיתת
 פשיטא דצאין דקאמר לאחר מיתת
 דהא מתה קמתי ועוד קשה לי דהואיל
 וצעי למימר אפי' הוה ליה לאסוקי
 פלוגמיהו צכתובה נעשית מותר
 לחברתה ועוד גרסין צפירוש ר"ח
 צדיח צאין צנייה של שניה לאחר
 מיתת על כן פ' ר"ת אזני שניה
 קאי לעולם ואפי' סברתיהו דמ"ק
 דאמר צאין צני שניה ולוקמין
 כתובת אמן והראשונים אין להם
 כשאין להם מותר כלל אצל אם היה
 שם מותר אפילו בפחות מדינר יש
 להן כתובת צנין דכרין ואחא ר"ש
 למימר דוקא אם יש שם מותר דינר
 ומדריז שמוען נשמע לת"ק דמדקמתי
 אם יש שם משמע ללקד דברי ת"ק
 כשאין שם מותר כלל קאמר דוקא:
 ב' הנהך תרי' לישני קמאי ואיפוך.
 וכדפרישית דמ"ק אמר צני
 שניה גזיין ולא צני ראשונה כשאין
 שם מותר כלל אצל ממטלטלי או
 ממטעדי נוטלין ואחא ר"ש למימר
 דוקא דינר מקרקעי אין תרי':

ב' **מתני'** מי שהיה נשוי שתי נשים ואתו אחר כך מת הוא ויתומים מבקשין
 כתובת אמן ואין שם אלא שתי כתובות חולקין בשוה: היה שם (6) מותר דינר
 אלו נוטלים כתובת אמן ואלו נוטלים כתובת אמן: אם אמרו יתומים אנחנו
 מעלים על נכסי אבינו יפה דינר כדי שיטלו כתובת אמן אין שומעין להן אלא
 שמין את הנכסים בבית דין: היו שם נכסים בראוי אינן כבמוחזק ר"ש אומר
 אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות אינן כלום עד שיהיו שם נכסים שיש להן
 אחריות יותר על שתי הכתובות דינר: **ג'** ת"ר לזו אלף ולזו חמש מאות אם יש
 שם מותר דינר אלו נוטלין כתובת אמן ואלו נוטלין כתובת אמן ואם לאו יחלקו
 בשוה: (7) פשיטא ומרובין ונתמעטו כבר וכו' בהן יורשין מועטין ונתברו מאי ת"ש
 דניכסי דבי בר צרצור מועטין ונתברו הוה ואתו לקמיה דרב עמרם אמר להו
 זילו פייסינהו לא אשגחו אמר להו אי לא מפייסיתו להו (8) מחינא לכו בסילוא
 דלא מבע דמא שדרינהו לקמיה דרב נחמן אמר להו יכשם שמרובין ונתמעטו
 זכו

דינר מקרקעי קמיפלגי. אי צעינן ההוא מותר שיהא שם שתי
 כתובות ודינר מקרקעות והכל דלכא מותר דינר אלא מטלטלי
 מש"ה אמר ת"ק דאין צני ראשונה נוטלין ואחא ר"ש למימר הואיל
 ויש מותר דינר כל דהו שקלי: ומר סבר אפי' ממטעדי. ר"ש

סבר חוב הוה מותר: ה"ג אי הכי
 ר"ש אומר אם יש מותר דינר.
 ואצרייתא קאי הואיל וצדיחא מותר
 מוקמת לה אלא שמועבד ור"ש
 לקולא קאמר הכי אצעי ליה למימר
 הואיל ויש שם מותר דינר אלו נוטלין
 כו': ור"ס איפוך. פירושה דפרשי'
 צפולגמיהו אפי' ותימא צאין צנייה
 של זו דקאמר ת"ק אזני ראשונה קאי
 וקאמר דשקלי כתובת צנין דכרין
 ואחא ר"ש למימר אם יש שם מותר
 דינר כולם נוטלין ואם לאו אלא
 פחות מדינר יש חולקים צוה: והא
 ת"ק דמסני'. דקאמר ר"ש עלייהו
 אפי' יש שם נכסים שאין להם אחריות
 אינם כלום: דינר קאמר. דתני
 היה שם יתר דכרין כו' ומ"ק דמתני'
 הוה ת"ק דכרייתא: אלא כי הכי כרי
 לישני קמאי. צדינר מקרקעי או
 צדינר מטעדי: ואיפוך. תרילתא
 וה"ק ת"ק צאין צנייה של ראשונה גס
 הם ונוטלין כתובת אמן משום תנאי
 צנין דכרין ואפי' דלכא אלא מותר
 דינר מטלטלי או מטעדי ואחא ר"ש
 למימר אם יש מותר דינר מקרקעי
 וצני כרי אלו נוטלין כו' והשתא דר"ש
 לחומרא ולא שייך לאותוהי הואיל ויש
 שם מצעי ליה: ואחא ידענא כו'.
 דאי צמיה צמיו דמרייהו צמרת
 צנין דכרין אלו לא מצי למימר כתובה
 נעשית מותר לחברתה דהא לאו
 פריעת חוב הוא ולי הכל לא צעינן
 מותר היכא איתקן: דלאו צם ירושה.
 וליכא למיחש לאיננויי דהא לית לה
 צנכסיס כח אלא כתובת אמה וצני
 שמיס הראשונות שהם זכרים וצאים
 לירש יש צהם שכתובת אמן גדולה
 משל חברתה ואומרים טלו כתובת
 אמכם צנין דכרין ואנו נוטל כתובת
 אמנו ואי משום דליכא מותר דינר
 הכי פריעו צין שנינו הכתובה
 השלישית והיא נעשית מותר לשמים
 צמיו ומרייה אין כאן דאלו ואלו
 צמרת צנין דכרין נוטלין הכתובות
 וזו שנטלה משום חוב אין לה לריז
 שהרי אינה יורשת שמוכל לומר אחס
 יורשים הכתובות יתר על החלוקה:
 לוחש לאננויי. שיכול לומר צנה של
 זו צעלת חוב אחס למה מירשו את

צבא יותר ממני שאתם צאים ליטול כתובת אמכם יתר על החלוקה אם נטלתם אני כתובת אמני לא מאצבי ירשתי אלא מאמני: **מתני'** ויתומים
 מבקשים כתובת אמן. שכתובת אמנם מרובה משל חברתה ואומרים צנייה כתובת צנין דכרין נוטל וכן אחס והשאר נחלוק: חולקין צוה.
 כשאר כל ירושה לפי הגולגולת: אם אמרו יתומים. צני הכתובה הגדולה: הכי אנו מעלין על נכסי אבינו. מעלין דמיהן לקבלם עלינו ציוק
 כדי דינר יתר על שוויין כדי שיהיה שם מותר דינר ויטלו כתובת אמנם: היו שם נכסים בראוי. שראוייה ליפול להם ירושה מאצבי
 אצביהם אחר מות אצביהם ולכשתפול יהיה שם מותר דינר צמיה הירושה: אינן כבמוחזק. אינן נחשצין עכשיו להיות כאילו הן
 מוחזקין צהן ככר ויש כאן מותר דינר: **ג'** מרובים. צענת מיתתה ואילו שמתאוס צאותה שעה היה שם מותר דינר: ונתמעטו.
 שהולו קודם שמתו צ"ד: כבר וכו' צהם. יורשי כתובה הגדולה לזכות צכתובת אמנם משעת מיתתה שהיה שם מותר דינר:
 וילו פייסינהו. לירשי כתובה הגדולה: סילוא דלא מצע דמא. קון שאריות מנואל: דם צנוקצו צצשר. כלומר צמתא ונדו:

(6) [על צנין:] (7) צ"ד קמתי,
 (8) קנה סני:]

מוסף רש"י

ותומים מבקשין
 כתובת אמן. כיון
 שכתובת האמת מרובה, ול
 אם שמיהן שוות פעמים
 צניי האמת רבים וצני
 האמת מועטין ואזן
 המועטין מבקשים כתובת
 אמן לקבלה צנייה וצני
 הצנייה יתקנו את כתובת
 אמן צנייה, וצנין עליהם
 מכה מלא כתובת אמן
 שכתובת צה כתובת צנין
 דכרין דהיון ליה מינאי
 אינו יתקן כסף כמתני'
 כו' (העל' ג). היה שם
 מותר דינר. על שם
 הכתובות, שמתקנין צו
 מלה דלוחייתא, אלו
 נוטלין כתובת אמן, אלו
 ואלו נוטלין כתובת
 אמן. ואם לאו חולקין
 בשוה לנתיב גולגולתם,
 דנקמו דמיעקרא מלה
 דלוחייתא לא תקון כסף
 (טו). בסילוא דלא מבע
 דמא. קון שמתאצבי וצין
 יאלת דם ניכר צו, דהיינו
 נדו (והרשב"א ב"ב קנא).

תוספות ר"ד

אמר מר זוטרא משמיה
 דר"פ [הלכתא] א' בחיי
 וא' במותו י"ל כתובת
 בנין דכרין וכתובה נעשית
 מותר לחברתה פי' וכל
 שכן ביה דהוי מותר
 שאם מתו שתיהן בחיי
 ובאו הבנים של שתיהן
 ליטול אלו כתובת אמן
 ואלו כתובת אמן ויש על
 אביהן ביה שאם יגבה
 ביה ואלו (י"ל) שם מותר
 כתובת אמן אין שם מותר
 דינר אמר' שמה שבה
 ביה את דירית בנבחר
 והוא ירושה אביהן שעל
 כל הבנים מוטל לפרוע
 חוב דכרין וכתובה אביהן
 והכי אמר' בגמ' דאפילו
 מ"ד אין כתובה נעשה
 מותר לחברתה מותר הוא
 דבעל חובו נעשה מותר:
 מתנ' מי שהיה נשוי ב'
 נשים ומתו ואח"כ מתה הוא
 והיתומים מבקשים כתובת
 אמן ואין שם אלא כדי ב'
 כתובות חולקות בשוה הי'
 שם יתר דינר אלו נוטלין
 כתובת אמן ואלו נוטלין
 כתובת אמן. ואם אמרו
 היתומים הי' אנו מעלין
 על הנכסים יותר דינר כדי
 שיטלו כ"א אין שומעין
 אלא שמין את
 הנכסים בב"ד הי' נכסים
 בראוי אינן כבמוחזק
 רש"א אפי' שיש שם
 נכסים שאין להם אחריות
 אינו כלום עד שיהיה שם
 נכסים שיש להם אחריות
 פי' ומתו שתיהן בחיי
 וירשם הוא ואח"כ מתה הוא
 והיתומים מבקשים כתובה

(6) אולי סמך כאן וי"ל פשיטא
 מרובין ונתמעטו כבר וכו' צהן
 יורשין פי' אם צענת וכו'.